

Úvahy na 2 minúty





© 2010 Bahájske spoločenstvo v Slovenskej republike

Úvahy na dve minúty

Vydalo: Bahájske spoločenstvo v SR

Nábr. a. g. L. Svobodu 58

811 02 Bratislava 1

email: info@bahai.sk

tel. 02/54 41 81 91, 0948 50 53 27

www.bahai.sk

Na uvedenej adrese a tel. čísle vám radi poskytneme bližšie informácie o bahájskej viere a o našich podujatiach. Všetkých záujemcov radi privítame na našich stretnutiach, pričom presné informácie o ich konaní získate na www.bahai.sk. Účasť na stretnutiach je nezáväzná a zdarma.

ISBN 978-80-969868-6-6

Úvahy

na 2 minúty



Ste šťastní?

Často sa stáva, že si nábožensky založeného človeka predstavujeme ako niekoho, kto sa sťažuje na materialistickú orientáciu spoločnosti a na tvári má trpiteľský výraz. Aj preto pred slovom „náboženský“ ľudia niekedy preferujú slovo „duchovný“, ale aj tak sú tieto pojmy málokedy spájané s myšlienkou skutočnej radosti a jednoduchého každodenného ľudského šťastia.

V bahájskej viere sú však práve šťastie a radosť také dôležité, že syn zakladateľa bahájskej viery sa ľudí okolo seba často pýtal: „*Ste šťastní?*“ A taktiež ich nabádal: „*Budte šťastní!*“ Z Jeho úst to vyznelo sku-

točne autenticky a vierohodne, pretože On Sám bol príkladom šťastia i napriek tomu, že takmer celý Svoj život, od Svojich deviatich do šesťdesiatichštyroch rokov, strávil vo väzení a vyhnanstve. Jeho mottom bol Bahá'u'lláhov výrok: *„Nedopuť, aby Ťa čokoľvek zarmútilo.“* Ľudia si na ňom nemohli nevšimnúť, že i napriek únave a fyzickej indispozícii vítal každého človeka so žiarivým úsmevom. Hovoril, že *„život bol stvorený pre šťastie a nie pre trápenie, pre potešenie a nie pre zármutok“*. A pre tento výrok mal aj vysvetlenie: *„Radosť nám dáva krídla! V čase radosti máme čerstvejšie sily, prenikavejšie myslenie a bystrejšie chápanie. Sme schopní lepšie sa vyrovnávať so svetom a nájsť svoje uplatnenie.“*

Dokonca išiel až tak ďaleko, že ľuďom hovoril: *„Chcem, aby ste boli šťastní..., aby*

ste sa smiali, usmievali a radovali sa, aby iní mohli byť šťastní vďaka vám.“ Radosť a snaha o potešenie druhých boli podstatou Jeho života. Pramenili z presvedčenia, že náboženstvo a duchovnosť musia nadobudnúť v živote človeka veľmi konkrétnu a praktickú podobu — že „*po duchovnej ceste treba kráčať praktickým krokom*“. Život človeka bol stvorený pre šťastie, nie na trápenie, pre potešenie, a nie pre zármutok. „...*je dobré smiať sa. Smiech je duchovná relaxácia.*“ Humor je podstatný prvok v živote na to, aby sme si udržali správnu rovnováhu.

Tieto myšlienky vyjadroval zakladateľ bahájskej viery, Bahá'u'lláh, veľmi často, keď prízvukoval, ktoré štyri vlastnosti rád na ľuďoch vidí:

„Existujú štyri vlastnosti, ktoré na ľuďoch rád vidím: po prvé: nadšenie a odvaha,

Úvahy na dve minúty

po druhé: tvár, ktorú zdobí úsmev a radostný výraz, po tretie: keď sa na všetko dívajú vlastnými očami a nie očami iných, po štvrté: schopnosť doviest' úlohu, ktorú začnú, do zdarného konca.“

Modlitba, ktorá nie je formálna

Prečítajte si príbeh človeka, ktorý veľmi túžil po tom, aby jeho modlitba nebola len formálna záležitosť, aby len bezducho neodriekal slovíčka a aby sa nemodlil len vtedy, keď zúfalo potrebuje pomoc. Ide o skutočný príbeh, ktorý sa stal v New Yorku, kde sa pán M. stretol so synom zakladateľa bahájskej viery — ‘Abdu’l-Bahom. Ten sa mu ponúkol, že ho naučí, ako sa má modliť, ak k Nemu ráno o šiestej príde. Pána M. to veľmi potešilo. Na druhý deň ráno vstal o štvrtej, prešiel mestom a o šiestej sa dostavil na výučbu. Zmocňovalo sa ho nes-

mierne očakávanie. Keď vstúpil do miestnosti, uvidel ‘Abdu’l-Bahu, ako sa už modlí. A tak nasledoval Jeho príklad a kľakol si presne oproti Nemu. Keď uvidel, že ‘Abdu’l-Bahá je celkom ponorený do Svojich vlastných úvah, začal sa potichu modliť za svojich priateľov, za svoju rodinu a nakoniec za korunné hlavy Európy. Ten tichý človek pred ním neprehovoril ani slovka. Pán M. si prešiel všetky modlitby, ktoré poznal. Zopakoval ich dvakrát, trikrát — no ešte stále žiaden zvuk neprerušil ticho naplnené očakávaním. Pán M. si kradmo poškriabal koleno a neurčito sa obzrel za chrbát. Počúval, ako vtáky za oknom ohlasujú ráno. Prešla hodina a nakoniec dve. Pán M. už celý strnul. Očami blúdil po stene a zbadal v nej veľkú trhlinu. V myšlienkach sa pohrával s pocitom rozhorčenia, no po-

tom znovu zrakom spočinul na tej nehybnej postave naproti sebe. Nadšenie a pohrúženie, ktoré na ‘Abdu’l-Bahovi uvidel, ho uchvátili. Zrazu sa chcel aj on tak modliť. Zabudol na sebecké želania. Zármutok, spory a dokonca aj bezprostredné okolie akoby ani nikdy neexistovali. Uvedomoval si len jedinú vec, že si vášnivo želá približovať sa k Bohu. Znovu zatvoril oči a odložil odhodlane nabok celý svet. Zrazu jeho srdce oplývalo modlitbou, dychtivou, radostnou, búrlivou modlitbou. Napĺňal ho pocit, že je očistený pokorou. Nadobudol nový pokoj. ‘Abdu’l-Bahá ho naučil, ako sa modliť! Potom ‘Abdu’l-Bahá okamžite vstal a podišiel k nemu. s úsmevom pozrel na pokorného pána M. „*Ked’ sa modlíte,*“ povedal, „*nesmiete myslieť na svoje ubolené telo, ani na vtáky za oknom, ani na trhliny*

Úvahy na dve minúty

v stene!“ Potom zvažnel a dodal: „Keď sa chcete modliť, musíte najprv vedieť, že stojíte v prítomnosti Všemocného!“

Na záver je dobré si pripomenúť, že *„dôležitejší než modlitba je duch, v akom je vyslovená. A dôležitejší než spôsob, akým je vyslovená, je duch, v ktorom je vykonaná.“*

Skúška viery

Nie je nič jednoduchšie než povedať: „*Verím.*“ Je však rozdiel medzi deklarovanou vierou, ktorá pre praktický život nič neznamená, a vierou ako hlbokým presvedčením, vedomým poznaním, niečím, čo je neoddeliteľnou súčasťou toho, kto sme. V takom prípade je viera zahrnutá v našom každodennom konaní a ovplyvňuje všetky naše rozhodnutia. Viera potom dáva človeku motiváciu konať dobro, správať sa trpezlivo, láskavo, čestne a zásadovo. Bahá'u'lláh, zakladateľ bahájskej viery, v tejto súvislosti hovorí, že „*podstatu viery predstavuje nemnoho slov a preveľa či-*

nov“, pretože „*slová patria všetkým rovnako, kým ... skutky prináležia*“ iba tým, ktorí skutočne veria. Ale čo by ste urobili, keby vám za vašu vieru hrozila smrť?

Táto otázka nie je hypotetická. Príslušníci bahájskej viery v Iráne sa s ňou vo svojej histórii vždy stretávali a v poslednej dobe je opäť veľmi aktuálna. V mnohých prípadoch, keď bahájov uväznili, dali im na výber: Mohli sa rozhodnúť, že poprú svoju vieru a zachránia si život a vrátia im skonfiškovaný majetok alebo zostanú bahájmi a odsúdia ich za to na smrť. Tak ako v prípade šestnásťročnej dievčiny menom Mona. Mona bola veselá tínejdžerka plná života. Končila posledný ročník strednej školy a večer o deviatej sa učila na písomku z angličtiny. Vtedy na dvere ich domu niekto zaklopal. Keď jej mama otvorila, vi-

dela príslušníkov revolučných gárd, ktorí vošli a prehľadali dom. Našli Moninu slohovú úlohu, v ktorej vysvetľovala, prečo je jej presvedčením bahájska viera, a ... spolu s jej otcom ju za ich náboženskú príslušnosť zatkli.

Prvých 28 dní vo väzení sa s ňou jej rodina nemohla stretnúť. Potom ju so zviazanými očami predviedli pred súd. Tu sa po prvýkrát od zatknutia videla s otcom. Ich vzájomná láska bola neprehliadnuteľná. Jej otca odsúdili na smrť za to, že bol bahájom a popravili ho. Monu čakal podobný osud. Vedela to bez toho, aby jej to ktokoľvek povedal. Na svoju popravu mala plán, chcela sa pod šibenicom modliť a pobožkať slučku, ktorú jej pred popravou obesením dajú na krk. Keď spolu s ďalšími deviatimi bahájskymi ženami kráčala na popravu, jej viera

Úvahy na dve minúty

bola taká silná, že hoci bola spomedzi nich najmladšia, požiadala ich, aby bola popravená posledná. Do bodky splnila svoju predstavu a bola presvedčená, že tak, ako sa počas svojho života venovala deťom a pripravovala pre ne vzdelávacie aktivity, tak, ako počas pobytu vo väzení pomáhala ostatným spoluväzňom, tak i príbeh jej smrti bude pre vieru ostatných ľudí inšpiráciou.

Praktické náboženstvo

V Amerike raz poskytoval rozhovor rozhlasový moderátor a tvorca humoristických televíznych programov, William Sears. Rozhovor sa mal okrem iného týkať bahájskej viery, a preto sa ho novinár spýtal: „Dopočul som sa, že ste nábožensky založený človek.“ William Sears ho prekvapil svojou odpoveďou: „Nie, nie v tom zmysle, v akom si vy predstavujete.“ Novinár sa to snažil objasniť: „Ale veríte v Boha?“ William Sears sa nedal: „Nie, nie v takého boha, akého si predstavujete.“ To, proti čomu William Sears v úvode rozhovoru protestoval, bolo tradičné ponímanie slova

náboženstvo a predstavy, ktoré sa spájajú s Bohom a spôsobujú, že logicky uvažujúci ľudia náboženstvo a Boha odmietajú.

Vyznávať náboženstvo totiž znamená mať vedomé poznanie a konať dobré skutky. Náboženstvo je teda poznanie, nie udržiavanie ľudí v nevedomosti; znamená otvorenú myseľ, nie uzatváranie sa pred svetom. Taktiež to znamená angažovať sa pri zlepšovaní stavu sveta a pomáhať ostatným. Toto je v bahájskych spisoch vyjadrené slovami: Byť veriacim „*znamená milovať celý svet, milovať ľudstvo a usilovať sa mu slúžiť, pracovať pre svetový mier a svetové bratstvo*“. Náboženstvo neznamena len určitú príslušnosť k niektorej náboženskej tradícii, nie sú to len zvyky a obrady spojené so sviatkami či kultúra určitého národa. Náboženstvo nie je súbor toho,

čomu veríme, zbierka zvyklostí. Náboženstvo predstavuje učenie, ktoré formuje samotný život ľudstva, ktoré myslí dáva vysoké myšlienky a zlepšuje povahu človeka. Inými slovami, náboženstvo je celý komplex bytia a zakladateľ bahájskej viery, Bahá'u'lláh, vysvetľuje, že každý človek má povinnosť nezávisle hľadať náboženskú pravdu. Za podmienku takéhoto hľadania označuje to, že človek k tomuto hľadaniu pristúpi bez predsudkov a so schopnosťou prijímať nové poznatky. Náboženstvo sa netýka len duchovného či morálneho života ľudí, ale účelom náboženstva je aj *„zaštitíť záujmy celého ľudského rodu, podporovať jeho jednotu a posilňovať ducha lásky a družnosti medzi ľuďmi.“* Náboženstvo má mať teda význam pre celú spoločnosť a nemá byť príčinou nezhôd a vojen: *„Zá-*

Úvahy na dve minúty

merom zjavenia ... je obdarit' všetkých ľudí spravodlivosťou a chápaním tak, aby medzi nimi mohol byť pevne ustanovený mier a pokoj.“ Bahá'u'lláh ďalej ľuďom radí, aby „drahocenné dni svojho života“ zasvätili „vytváraniu lepšieho sveta“. Aj z tohto dôvodu „musí byť náboženstvo ... plné života, motivujúce a pokrokové“.

Potrebuje Boh naše modlitby?

Schopnosť modliť sa nie je pre človeka automatická, modlitbu treba trénovať podobne ako beh či schopnosť hrať na hudobný nástroj. Do doby, kým získame dostatok skúseností s modlitbou, vynárajú sa nám v mysli rôzne otázky. Jednými z hlavných sú: *„Prečo sa treba modliť? Aký to má význam, keď Boh aj tak všetko vie a vopred pozná naše priania? Preto aký zmysel majú prosby a dožadovanie sa pomoci? Potrebuje Boh vôbec naše modlitby?“* V spisoch bahájskej viery nachádzame vysvetlenie: Keď sa modlíš, *„uvažuj nad tým, ako sa ti srdce naplňa radosťou a duša duchom Božej lásky...“*

Vďaka tejto príťažlivosti narastajú ľudské schopnosti a možnosti. Keď sa nádoba zväčší, je v nej viac vody, a keď narastá smäd, štedrosť oblaku sa stáva príjemnou pre chuť človeka. Toto je záhada prosby a zmysel, prečo vyslovovať svoje potreby.“

Inými slovami už samotná skutočnosť, že sa človek modlí, zväčšuje schopnosti človeka natoľko, že človek potom môže s úplným presvedčením ísť a vykonať to, za čo sa modlil. S modlitbou je totiž neodmysliteľne späté konanie, pretože s modlitbou je to podobne ako s dobrom — dobro sa rovnako nemôže prejaviť, kým ho človek nevykoná. Okrem toho, modlitba má za úlohu priniesť človeku radosť. Podobne, ako keď sa človek teší z rozhovoru s človekom, ktorého má rád: „Najväčším šťastím pre milujúceho je zhovárať sa so svojou milovanou

a najväčším darom pre hľadajúceho je oboznámiť sa s predmetom svojej túžby.“

Vráťme sa k myšlienke, že po modlitbe má nasledovať čin. Je to podobné, ako keď si čítame Sväté Písmo — prečítané musíme aplikovať v každodennom živote, inak čítanie nemá zmysel. Po modlitbe nemáme nečinne čakať na zázrak. V modlitbe musíme nadobudnúť odhodlanie vykonať to, za čo sa modlíme. Následne treba konať, ako keby sme splnenie našej prosby považovali už za hotovú vec. Na to, aby sme si modlitbu mohli „natrénovať“, potrebujeme sa začať modliť pravidelne. Modlitba sa musí stať dobrým návykom podobne ako mnohé iné činnosti, ktoré každodenne robíme. A to do takej miery, že prestane byť povinnosťou, pozdvihne sa nad „šum slabík a hlások“, stane sa túžobne očakávaným

Úvahy na dve minúty

bodom dňa, bez ktorého si už deň ani nebudeme vedieť predstaviť.

Život z perspektívy smrti

Raz sa jeden človek spýtal syna zakladateľa bahájskej viery: „*Ako sa má človek pozerat' na smrť?*“ On odpovedal: „*Ako človek pozerá na cieľ akejkoľvek cesty? S nádejou a očakávaním.*“ Dôvod pre takúto odpoveď spočíva v tom, že v bahájských spisoch nie je smrť považovaná za koniec, ale naopak za začiatok skutočného života. Tehotná žena myslí na narodenie dieťaťa s podobnými pocitmi, aké sú v uvedenom výroku pripísané premýšľaniu o smrti — nádej a očakávanie. Dieťa sa v tele matky rozvíja podobne, ako sa rozvíja človek tu na zemi. V tele matky počas tehotenstva rastú dieťaťu všetky

pre život potrebné orgány ako aj ruky, nohy, oči a podobne. Po narodení dieťa všetky tieto orgány a končatiny využíva. Analogicky má človek v tomto živote na zemi za úlohu rozvíjať svoje duchovné schopnosti — medzi ne patria dobré vlastnosti ako láskavosť, priateľnosť, odpúšťanie, štedrosť, schopnosť konať dobré skutky a pomáhať ostatným ako aj schopnosť modliť sa, rozjímať, premýšľať o duchovných konceptoch. Tieto schopnosti sú kľúčové pre náš život po smrti. Rovnako, ako sa dieťa narodí do ďaleko väčšieho, krajšieho sveta s omnoho väčšími možnosťami, tak aj život po smrti ponúkne duši neuveriteľne krajší svet, ktorý si teraz ani nedokážeme predstaviť.

Bahájske spisy prirovnávajú rozdiel medzi týmto životom a životom po smrti k životu vtáka v kletke, pričom smrť vtáka

z kletky vyslobodí a vtákovi sa naskytnú dovedy nevídané možnosti. Práve v týchto nových možnostiach, v existencii oslobodenej od našich súčasných obmedzení, môžeme vidieť spomínanú nádej a očakávanie. Je prirodzené, že smrť milovaného blízkeho so sebou prináša veľa smútku zo straty, zároveň však pre samotného človeka môže byť smrť — slovami bahájskych spisov — „*poslom radosti*“, pretože sa nesmrteľnej duši človeka naskytnie možnosť rozvíjať sa úplne novým spôsobom a nebyť viazaná miestom či časom. V bahájskych spisoch sa uvádza, že „...*keby sme mali možnosť vidieť druhý svet a keby sme mali myseľ na to, aby sme si predstavili jeho slávu, netúžili by sme tu na zemi zostať ani na chvíľku. Život na tejto zemi je len prvou etapou rozvoja. Smrť nazývame smrťou len pre*

našu vlastnú krátkozrakosť. Ďaleko vhodnejšie by bolo pomenovanie ‚bohatší život‘.“

Preto jedna z vecí, ktoré nás môžu životom sprevádzať, je dívať sa naň z perspektívy smrti — ak budeme totiž uvažovať o tom, čo potrebujeme pre náš život po smrti, dokážeme v živote odlíšiť podstatné veci od nepodstatných; priority od vecí, ktorým netreba venovať prílišnú pozornosť, a dokážeme sa sústrediť na to, čo je v živote skutočne dôležité na to, aby sme rozvíjali svoje dobré vlastnosti, aby sme na druhých ľuďoch nachádzali to, čo je na nich dobré; aby sme sa nezaoberali malichernosťami; aby sme rozvíjali dobré vzťahy s ostatnými a aby sme nezabúdali, že nemusíme neustále behať, ale že sa máme každý deň zastaviť, v tichu posedieť a venovať sa svojej duši v modlitbe a rozjímaní.

Prečo je na svete toľko náboženstiev?

Náboženstvo nie je téma, o ktorej by sa väčšina ľudí bavila v každodenných rozhovoroch. Napriek tomu, keď v rozhovore na túto tému príde reč, je zaujímavé vidieť, ako veľmi v skutočnosti táto téma ľudí fascinuje a aká je pre nich dôležitá. Jedna z otázok, ktorá sa objavuje opakovane znie: Ale prečo je teda na svete toľko náboženstiev?

Je to úplne samozrejmá otázka, pretože ak vyjdeme z predpokladu, že existuje jeden Boh, tak potom prečo by malo byť viac náboženstiev? Prečo nie je len jedno? V bahájskej viere nachádzame odpoveď, ktorá je prekva-

pivá a logická zároveň: Ono vlastne skutočne existuje len jedno náboženstvo. Akurát obsah tohto jedného náboženstva sa ľudia dozvedali postupne, dostávali toto náboženstvo „po dávkach“, vždy prostredníctvom príchodu mimoriadnych bytostí, ktoré boli pre ľudstvo ako učítelia. Okolo každej skúsenosti s príchodom takéhoto učiteľa sa vytvorilo nové „náboženstvo“, hoci v skutočnosti bolo ďalším vysvetlením toho, čo Boh ľudstvo chcel naučiť. Jednotlivé svetové náboženstvá tak spoločne tvoria akoby kapitoly jednej knihy — v prípade židovstva a kresťanstva je tak doslovne — Bibliu tvorí židovský Starý zákon a kresťanský Nový zákon.

Pre lepšie pochopenie takejto predstavy postupného zjavovania náboženstva môžeme použiť príklad školy, v ktorej dieťa chodí najprv do prvej triedy a má učiteľa, ktorý

ho učí základné veci — napríklad ho naučí sčítovať a odčítovať. Neskôr má dieťa nového učiteľa, ktorý ho naučí, že existujú aj záporné, nielen kladné čísla, čo si zdanlivo protirečí s tým, čo sa dieťa naučilo v prvej triede, ale v skutočnosti ide o nové porozumenie sveta čísel. Rovnako, ako z fyziky vieme, že Einsteinova teória relativity nepopiera klasické Newtonove zákony, tak isto aj vo vysvetleniach jednotlivých náboženstiev nemusíme vidieť protichodné názory, ale skôr príklad toho, ako sa zjavenie od Boha prispôbovalo tomu, čo ľudia dokázali v danej dobe pochopiť, a tomu, čo bolo pre dané miesto a čas potrebné. Náboženstvo vždy prinášalo rovnaké základné duchovné pravdy o láske k blížnemu, ale aj nové koncepty a pravidlá, ktoré sú dôvodom toho, že je prirodzené nachádzať

v náboženstvách myšlienky, ktoré zdanlivo môžu byť v protiklade, pretože je nesporné, že v určitých prikázaniach sa v náboženstvách nachádzajú priepastné rozdiely — podobne, ako je to v prípade Einsteinových a Newtonových teórií.

Ak si však uvedomíme, že všetky svetové náboženstvá tvoria súčasť postupného zjavovania náboženstva od Boha, vedie to k skutočnému porozumeniu medzi veriacimi rôznych vyznaní a predstavuje to výzvu k užšej spolupráci a vzájomnej láske. Takéto chápanie ďaleko presahuje hranice tolerance ostatných náboženstiev, spôsobuje, že človek vníma všetky náboženstvá ako niečo cenné a božské, niečo, čo je súčasťou jeho vlastného vierovyznania. Vďaka tomuto chápaniu dokážeme hľadať to, čo nás spája a zjednocuje, a nie to, čo nás rozdeľuje.

Jednota, ktorá si cení rozdiely

Ak by sme sa zamýšľali nad tým, aká myšlienka by najviac zmenila svet, ak by ju ľudia začali do dôsledkov uplatňovať, s vysokou pravdepodobnosťou by to bola myšlienka, ktorú pred viac ako 150 rokmi priniesol Bahá'u'lláh. Táto myšlienka je rovnako radikálna dnes, ako bola v dobe, keď ju Bahá'u'lláh vyslovil. Predstavuje základ pre zlepšenie stavu sveta. Vďaka nej by sa mali dobre aj tí ľudia, ktorí v súčasnosti žijú za menej ako dolár na deň alebo ktorí trpia pre rozličné vojnové konflikty. Táto myšlienka je podmienkou pre mierový svet.

Je ňou myšlienka jednoty ľudstva. Jednota ľudstva znamená, že sa dívame na ľudstvo ako na jeden celok — že teda prijímame a ceníme si ľudí rozličných rás, národov, národností, kultúr, zvykov, rozličnej farby pleti, rozličných jazykov ako i ľudí rozličného viero-
vyznania, pretože vieme, že každý jeden z nich je súčasťou tohto celku. Nejde pritom o jednotu, ktorá by sa rovnala uniformite. Naopak, krása takejto jednoty spočíva v jej rozmanitosti. Zachovanie odlišností a rôznorodosti je podmienkou vytvorenia jednoty. Je to situácia, ktorá je podobná ľudskému telu. V tele človeka sa nachádza veľa rozličných orgánov — pľúca, pečeň, žalúdok, srdce, mozog, oči — každý jeden z nich je úplne iný, a to tak z hľadiska výzoru ako aj funkcie. A predsa práve od tejto ich rozmanitosti a od plnenia ich rozličných úloh závisí fungova-

nie celého organizmu. Rovnako je takýmto zložitým „organizmom“ i ľudstvo samotné. Ak si skutočne uvedomíme dôsledky takejto jednoty, potom prestanú medzi národmi existovať konflikty, pretože každý z nich bude súčasťou celku. Vďaka jednote nebude možné dopustiť, aby ľudia v jednej časti sveta žili v absolútnom prepychu, pričom iní nemajú čo jesť. Jednotu ľudstva možno prirovnať ku krásnej kvetinovej záhrade, v ktorej sú kvety rozličných farieb, tvarov a vôní, a práve pre túto rozmanitosť ju obdivujeme. Myšlienku jednoty ľudstva sformuloval Bahá'u'lláh vo Svojich spisoch v toľkých vyjadreniach, že sa Jeho učením tiahne ako hlavná niť. Možno práve tieto výroky môžu byť pre nás inšpiráciou, keď sa stretneme s ľuďmi, ktorí sú u nás cudzinci, majú inú farbu pleti alebo sa od nás líšia svojím názorom:

„Pýšiť sa nemá ten, kto miluje vlastnú krajinu, ale skôr ten, kto miluje celý svet.“

„Zem predstavuje len jedinú krajinu, ktorú obýva ľudstvo.“

„Nehrdťte sa láskou k svojej krajine, ale láskou k celému ľudstvu.“

„Všetci ľudia boli stvorení, aby napomáhali neustále sa rozvíjajúcej civilizácii.“

„Zámerom zjavenia ... je obdarit' všetkých ľudí spravodlivosťou a chápaním tak, aby medzi nimi mohol byť pevne ustanovený mier a pokoj.“

„Skutočným človekom je dnes ten, kto sa zasvätil službe celému ľudskému rodu.“

A na záver:

„Blahobyť ľudstva, jeho mier a bezpečie, nemožno dosiahnuť, pokiaľ nebude pevne ustanovená jeho jednota.“

Čas s knihou

Jednou z najprijemnejších chvíľ je možnosť stráviť nerušený čas s knižkou a nechať sa do ďalšieho dňa inšpirovať niečím povznášajúcim. Chceme vám dať nahliadnuť do dvoch zaujímavých kníh, ku ktorým sa človek vždy rád vracia. Tieto pasáže vždy dokážu nasmerovať myslenie na pozitívne veci v živote:

„Vždy sa dívajte na dobré, a nie na zlé. Ak má niekto desať dobrých vlastností a jednu zlú, všímajte si tých desať a zabudnite na tú jednu. Ak má niekto desať zlých vlastností a jednu dobrú, všímajte si tú jednu a zabudnite na tých desať. Nikdy si nedovoľte vy-

sloviť jedno nemilé slovo o niekom inom, aj keby bol nepriateľom.“

„Ak vám niekto vstúpi do cesty, snažte sa mu byť priateľom, ak vás niekto bodne do srdca, buďte liečivou masťou na jeho bolesti, ak sa vám niekto posmieva a zosmiešňuje vás, podíďte k nemu s láskou. Ak niekto na vás zvalí svoju vinu, chváľte ho, ak vám ponúkne smrteľný jed, dajte mu na oplátku vyberaného medu... ak je on trňmi, vy buďte jeho ružami a vonnými bylinami.“

„Ak sa objaví myšlienka na vojnu, bráňte sa proti nej silnejšou myšlienkou mieru. Myšlienka na nenávisť musí byť zničená mocnejšou myšlienkou lásky. Myšlienky na vojnu ničia všetku svornosť, pohodu, pokoj a radosť. Myšlienky na lásku umožňujú bratstvo, mier, priateľstvo a šťastie.“

„Snažte sa, aby ste boli žiarivými príkladmi celému ľudstvu a skutočnou ukážkou Božích cností medzi ľuďmi. ... Buďte zjednotení v zámeroch, buďte jednotní v myšlienkach. Nech je každé ráno lepšie ako večer a každý zajtrajšok bohatší ako včerajšok. Zásluhy človeka spočívajú v službe a cnosti, a nie je v lesku majetku a bohatstva. Dbajte na to, aby boli vaše slová očistené od márnivých predstáv a svetských túžob a aby vaše skutky boli očistené od prefíkanosti a podozrievania. Nepremárňte bohatstvo svojich vzácnych životov zapodievaním sa zlými a nečistými záľubami a nedovoľte, aby vaše snahy boli venované rozvoju vašich osobných záujmov. Buďte štedrý v dňoch bohatstva a buďte trpezliví v hodine straty. Po nešťastí nasleduje úspech a po radošti nasleduje žiaľ. Vyvarujte sa zá-

Úvahy na dve minúty

halky a lenivosti a pridržajte sa toho, čo prospeje ľudstvu, či už mladým alebo starým, vysoko alebo nízko postaveným. Dajte si pozor, aby ste medzi ľuďmi nevysievali semená nesváru ...“

Sociálny aspekt viery

Zdá sa, že sú momenty, v ktorých máme tendenciu dívať sa na náboženstvo či vieru ako na kultúrny aspekt života človeka. Ako keby náboženský život bol niečo navyše; niečo, čo robíme — v tom lepšom prípade — párkrát do týždňa, prípadne niečo, čo nám skrášľuje kolorit sviatkov a dodáva atmosféru svadobnému obradu. Náboženstvo má však ďaleko širší záber — týka sa života človeka ako celku, nie je to teda len nadstavba.

Náboženstvo má niekoľko rozmerov: Jeden je duchovný a individuálny — týka sa rozvoja duchovnosti jednotlivca ako i zís-

kavania dobrých vlastností ako pravdivosť, láskavosť či trpezlivosť — táto časť náboženstva je vo všetkých svetových náboženstvách podobná a nemenná. Druhý rozmer sú pravidlá, ktoré sa týkajú toho, ako sa ľudia majú správať k sebe navzájom, pričom vo všetkých náboženstvách nachádzame ten najzákladnejší princíp niekedy označovaný ako „zlaté pravidlo“: *Nerobiť ostatným to, čo by sme nechceli, aby oni robili nám.* Taktiež tieto pravidlá obsahujú zásady pre vzťahy medzi ľuďmi navzájom.

Tretí rozmer je sociálny. Ide o aplikáciu duchovnosti v praktickom živote. Náboženské učenie nemá zostať na papieri, slová nestačia. Musí sa prejavovať v činoch. Náboženské učenie v sociálnej oblasti je v bahájskej viere na mieru ušité stavu, v ktorom sa ľudstvo nachádza. Hovorí

o praktických krokoch vedúcich k odstráneniu predsudkov a nedorozumení medzi ľuďmi; o tom, že máme byť priateľmi s ľuďmi každej rasy, farby pleti či národnosti; že s cieľom podporiť takéto priateľstvo a porozumenie by ľudstvo malo prijať jeden pomocný celosvetový jazyk, ktorý by sa učil na školách na celom svete a vďaka ktorému by sa všetci ľudia dokázali navzájom dorozumieť; že existujú kroky, ktoré treba podniknúť na ustanovenie celosvetového mieru; medzi ne patrí úplná rovnoprávnosť mužov a žien, vytváranie vzájomného porozumenia medzi príslušníkmi rozličných náboženstiev, pretože práve náboženenské spory sú často dôvodom konfliktov, ako i dôraz na vzdelávanie všetkých ľudí na svete, pretože nevedomosť a nedostatočné vzdelanie sú príčinou mnohých predsud-

kov a nedorozumení; a na záver pochopenie, že skutočná veda a skutočné náboženstvo sú v súlade — veda a náboženstvo sa vzájomne dopĺňajú a predstavujú dva rozličné spôsoby skúmania skutočnosti, a ak medzi nimi existujú rozpory, sú spôsobené potrebou získať presnejšie poznanie v jednej či druhej oblasti. Bahájske spisy hovoria, že náboženská pravda nie je absolútna, ale relatívna, pretože Boh ju ľuďstvu zjavuje postupne, v súlade so stavom ľudského poznania. Podobne sa vyvíja i stav poznatkov vedy. Tieto princípy v sociálnej oblasti nie sú výrazom idealizmu, predstavujú odpoveď na reálne potreby, ktoré ľudstvo v súčasnosti má a bez ktorých sa vo svojom vývoji nedokáže posunúť ďalej.

Sme zodpovední len za jeden život

Niekedy človeku stačí jeden zaujímavý výrok na to, aby ho podnietil v živote k mnohým zmenám. Jedným z takýchto výrokov je aj citát z bahájskych spisov, v ktorom sa hovorí, že sa nemáme zaoberať chybami a nedostatkami druhých ľudí. Dôvodom je, že je každý človek zodpovedný len za jeden život — a to svoj vlastný. Inými slovami, že nemáme dôvod porovnávať sa s druhými ľuďmi, posudzovať to, či sme na tom lepšie alebo horšie ako oni. Ľudia sa rodia s rozličnými kapacitami. Kapacita jedného človeka môže byť veľká ako ná-

prstok, iného ako dlaň a pri ďalšom človeku môže predstavovať obrovskú nádobu. Je zbytočné posudzovať veľkosť tejto kapacity. Musíme svoju nádobu naplniť do najväčšej možnej miery. Okrem toho, nikdy nedokážeme posúdiť kapacitu ostatných ľudí, a teda nám neprináleží hodnotiť ich život. Aj preto nemáme dôvod niekoho odsudzovať. Našou úlohou je sústrediť sa práve na ten náš život, pretože to je ten život, ktorý ako jediný dokážeme ovplyvniť. Existuje totiž veľký rozdiel medzi tým, čo je sféra nášho vplyvu a sféra nášho záujmu. Do sféry nášho záujmu spadá konanie iných, ktoré nás rozčuľuje, napríklad naše deti či ľudia okolo nás — máme záujem na tom, aby sa správali tak či onak, aby robili to, čo by sme si predstavovali, že majú robiť. Niekedy by sme ich chceli zmeniť či napraviť.

Napriek tomu, je to stále len sféra záujmu. Nemôžeme ju ovplyvniť. Jediné, čo môžeme aktívne meniť je sféra vplyvu. A do sféry nášho vplyvu nespadá nič iné okrem nášho vlastného života. Aby sme ho skutočne využili, treba dokázať klásť „najdôležitejšie veci pred dôležité“. Ak sa nebudeme sústreďovať na tie „najdôležitejšie veci“, budú sa stále objavovať rozličné dôležité a „neodkladné“ záležitosti, ktoré sú schopné vyplniť celý náš deň.

Ak si do dôsledku uvedomíme myšlienku zodpovednosti jedine za svoj vlastný život, pomôže nám to v tom, aby sme sa nezapájali do lákavých rozhovorov, ktoré sa sústreďujú na ohováranie iných. Ohováranie nielenže poškodzuje druhých ľudí, ale veľkú škodu robí aj pre toho, kto ohovára. Predstavte si, o čo príjemnejšie by sa

všetkým ľuďom žilo, keby sa mohli spoľahnúť, že o nich nikto nebude za ich chrbtom spomínať ich chyby alebo ich zosmiešňovať. Je to umenie naučiť sa viesť rozhovory bez toho, aby sme sa rozprávali o druhých ľuďoch, bez toho, aby sme vyhľadávali to, čo urobili nesprávne, a bez toho, aby sme ich konanie kritizovali. A ak to urobíme, získame v rozhovoroch priestor na zdieľanie vznešenejších myšlienok; na konzultáciu; na to, aby sme sa dozvedeli niečo nové; na to, aby sme spoločne vytvárali plány na pomáhanie ostatným a budovali okolo seba krajší svet.

Fakty o bahájskej viere

Rok vzniku: 1844

Zakladateľ: Bahá'u'lláh (1817—1892)

(v preklade: „Sláva Božia“)

Sväté písmo: Bahá'u'lláhove spisy (viaceré knihy, ako napríklad: Najsvätejšia kniha, Kniha istoty a mnohé iné)

Svetové centrum: Haifa, Izrael

Symbol: deväťcípá hviezda

Status: nezávislé svetové náboženstvo podobne ako kresťanstvo, židovstvo či islam

Zaradenie: monoteistické (viera v jedného Boha spoločného pre všetky náboženstvá)

Nasledovníci: vo viac ako 190 krajinách sveta, druhé územne najrozšírenejšie náboženstvo

Organizácia: volené orgány (neexistujú kňazi ani cirkev)

Postavenie pri OSN: konzultatívny štatút pri ECOSOC a UNICEF, pomoc pri činnosti WHO a UNIFEM

Bahájska viera na Slovensku: registrované náboženské spoločenstvo

Financovanie: výlučne z príspevkov členov spoločenstva, nedostáva príspevky od štátu

Poslanie: zlepšovanie stavu sveta, napĺňanie zmyslu života a vytváranie porozumenia medzi všetkými ľuďmi

Postoj k iným náboženstvám: považuje sa za súčasť „postupného zjavovania“ prispôbovaného potrebám danej doby, preto si ctí všetkých zakladateľov svetových náboženstiev ako Mojžiš, Buddha či Ježiš

Posmrtný život: nesmrteľná duša približujúca sa k Bohu

Čo znamená byť bahájom?: „Byť bahájom jednoducho znamená milovať celý svet, milovať ľudstvo a usilovať sa mu slúžiť, pracovať pre celosvetový mier a celosvetové bratstvo.“

Fakty o bahájskej viere

Podmienky členstva: neexistuje žiaden rituál či krst, záujemca vyplní prihlášku; k bahájskemu spoločenstvu sa ľudia pridávajú na základe viery v Bahá'u'lláha, oboznámenia sa s učením bahájskej viery a snahy o dodržiavanie jej zákonov

Ďalšie informácie:

info@bahai.sk; www.bahai.sk

Poznámka

Citáty, príbehy alebo inšpirácia týchto textov pochádzajú z týchto kníh, ktoré stoja za prečítanie:

1. *Ste šťastní?* — Honnoldová Annamarie: Múdrost', láska, šťastie (príbehy na každý deň)
2. *Modlitba, ktorá nie je formálna* — Honnoldová Annamarie: Múdrost', láska, šťastie (príbehy na každý deň)
3. *Skúška viery* — kol.: Baháji (obsiahly úvod do bahájskej viery)

4. *Praktické náboženstvo* —
William Sears: Boh má smiech rád;
Bahá'u'lláh: Bahá'u'lláhove tabuľky
5. *Potrebuje Boh naše modlitby?* —
Honnoldová Annamarie: Múdrosť,
láska, šťastie (príbehy na každý deň)
6. *Život z perspektívy smrti* — článok na
www.bahai.sk/smrt.htm
7. *Prečo je na svete toľko náboženstiev?* —
John Huddleston: Země je jediným
domovom
8. *Jednota, ktorá si cení rozdiely* —
Bahá'u'lláh: Výber z Bahá'u'lláhových
spisov
9. *Čas s knihou* — Honnoldová
Annamarie: Múdrosť, láska, šťastie
(príbehy na každý deň); Bahá'u'lláh:
Bahá'u'lláhove tabuľky

Úvahy na dve minúty

10. *Sociálny aspekt viery* — kol.: Baháji
(obsiahly úvod do bahájskej viery)
11. *Sme zodpovední len za jeden život* —
Bahá'u'lláh: Výber z Bahá'u'lláhových
spisov

Detailný popis týchto kníh nájdete na
www.bahai.sk/liter.htm.



9 788096 986866

**Život bol
stvorený
pre šťastie
a nie pre
trápenie,
pre potešenie
a nie pre
zármutok.**

ISBN 978-80-969868-6-6